

Nuška Dolenc Kambič

Lesene polikromirane plastike iz Kapelic Križevega pota
v Predenci v Šmarjah pri Jelšah

Kopistika: klasični in sodobni način

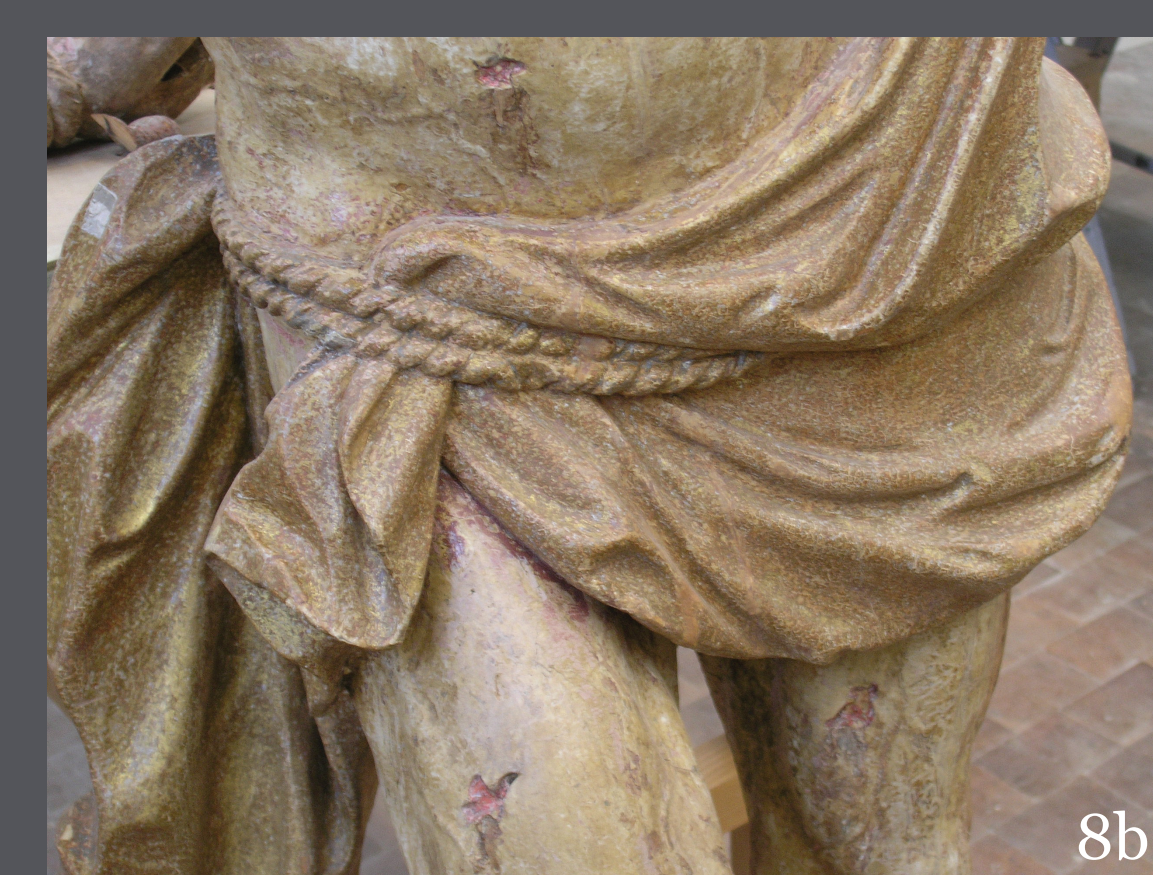

Sl. 1: Kopija v XIV. kapelici (Božji grob).
Sl. 2: Stanje lesene polikromirane plastike Jezusa z
angelom iz XIV. kapelice (Božji grob) po konserviranju.
Sl. 3: Nanos umetne gume na površino lesene plastike med
izdelavo kalupa.
Sl. 4: Izdelava odlitka kopije.

Kopistika oz. izdelava kopije je oblika varovanja predmetov kulturne dediščine, ki dragoceni predmet nadomesti na njegovem izvornem mestu. Za izvornik v takšnem primeru poiščemo varovan prostor z nadzorovanimi in predpisanimi pogoji, kot sta na primer muzej ali galerija, kjer predmet ne bo izpostavljen škodljivim biološkim, fizikalnim ali človeškim dejavnikom.

Eden od načinov za kopiranje lesene plastike je izdelava kalupa in odlitka – negativna in pozitivna. Gre za danes uveljavljeno klasično metodo izdelave kopije, ki je z razvojem kvalitetnih sintetičnih materialov v drugi polovici 20. stoletja dosegla svoj vrhunec. V postopku se uporablja preizkušena umetna guma, epoksidne smole in polnila najvišje kakovosti.

Izdelava kalupa in odlitka ter 3D skeniranje

Sl. 5: Izdelane kopije kipov v VIII. kapelici na Predenci v Šmarju pri Jelšah.
Sl. 6: Lesena plastika Jezusa iz VIII. kapelice – CAD modela po obdelavi podatkov, dobljenih s 3D kamero.
Sl. 7: Strojno rezanje kopije na računalniško vodenem obdelovalnem stroju.
Sl. 8a, 8b: Primerjava izvornika in strojnega izreza za kopijo – detajl med izdelavo kopije.

Tehnološki napredek 21. stoletja, sprva sicer usmerjen v industrijo, je doprinesel nov način za kopiranje predmetov kulturne dediščine. Tehnologijo digitalizacije in obratnega inženirstva v strojništvu – orodjarstvu lahko uporabljamo tudi v restavratorstvu. Pozitivna lastnost nove metode je, da pri izdelavi kopije ne posegamo v original. Predmet s kamero 3D skeniramo, pridobljene podatke obdelamo v določenem programu, ki je osnova za računalniško voden izrez predmeta na STL obdelovalnem stroju. Za izdelavo kopij izbiramo umetne materiale, ki v ekstremnih pogojih ohranjajo visoko vzdržljivost, so po teži sorodni lesu in jih je mogoče obdelovati tudi ročno.